

Погорєлова Т.В.

к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет (Україна)

Голіш Е.В.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня ВО

Одеський національний економічний університет (Україна)

ЛІКВІДНІСТЬ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВ

Важливим показником стабільності як економіки загалом, так і банківської системи окремо, є рівень ліквідності та платоспроможності банків. Саме ліквідність дає змогу оцінити ефективність функціонування банківської системи країни, що пояснює актуальність дослідження цієї проблеми. Адже для того, щоб банк мав змогу максимально ефективно та в повній мірі задовольняти потреби всіх клієнтів та забезпечувати свої фінансові зобов'язання перед ними, отримуючи максимальний прибуток, він повинен вміти керувати ліквідністю. Надійним банком можна вважати той банк, що є платоспроможним та має достатній запас ліквідності. Із збільшенням ліквідних коштів банк зменшує вірогідність ризиків стосовно втрат, але, водночас, прибутковість банку зменшується, саме в цьому полягає головний підступ стосовно питання майбутньої платоспроможності банку.

В результаті дослідження питання ліквідності можна зробити висновок, що наразі не існує окремого та єдиного пояснення даного фактору, так само, як і єдиної моделі ліквідності для всіх банків.

Отже, ліквідність банку – це здатність своєчасно забезпечити виконання всіх своїх грошових зобов'язань повною мірою перед своїми вкладниками, для чого повинен бути певний резерв на випадок кризових обставин.

Одним із критеріїв достатнього обсягу ліквідності у банку є виконання нормативу LCR. Цей норматив відбиває рівень стійкості банку до короткостроковим шокам ліквідності - характерним для кризових періодів, коли відбувається значний відтік коштів клієнтів. Виконання LCR свідчить, що банк забезпечений ліквідністю в обсязі, достатньому для повного виконання ним зобов'язань протягом 30 днів у кризових умовах [1].

Платоспроможні банки, які мають достатній обсяг активів для своєчасного та повного виконання законних вимог своїх вкладників та кредиторів. Платоспроможність банків безпосередньо залежить від якості кредитного портфеля та достатності капіталу. Важливим критерієм платоспроможності банків є виконання нормативу достатності регулятивного капіталу Н2 (щонайменше 10%). Чим більше значення цього показника, тим більше частка ризику, що беруть на себе власники банку. І навпаки: чим нижчим є значення показника, тим більша частка ризику, що її беруть на себе кредитори та вкладники банку [1]. На початку поточного року було сформовано рейтинг стійкості банків українським порталом «Мінфін» за підсумками 4 кварталу 2023 року з актуальними даними для оцінки надійності банків, враховуючи їх ліквідність, здатність протистояти внутрішнім та

зовнішнім ризикам, приріст вкладів, платіжна репутація та інше. На рис.1. можемо побачити даний рейтинг за п'ятибальною оцінкою.

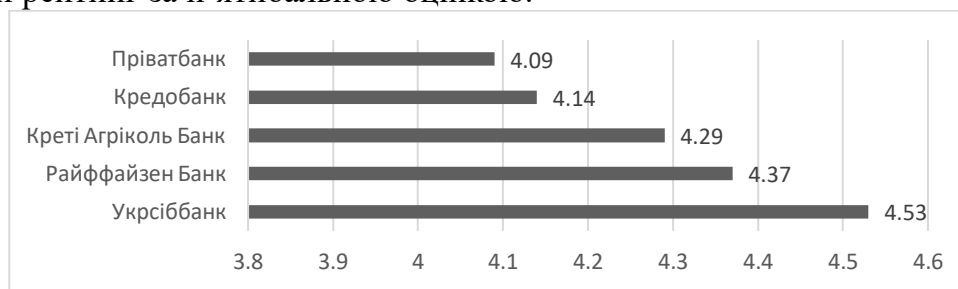

Рис.1. Рейтинг стійкості банків за підсумками 4 кварталу 2023 року
Побудовано автором. Джерело: [2]

Аналіз фінансових показників банків дає нам змогу оцінити об'єм ліквідних коштів та надійність банків України. На рис.2. зображено банки, які входять до топ-5 стійких банків України та декілька найбільших банків для порівняння.

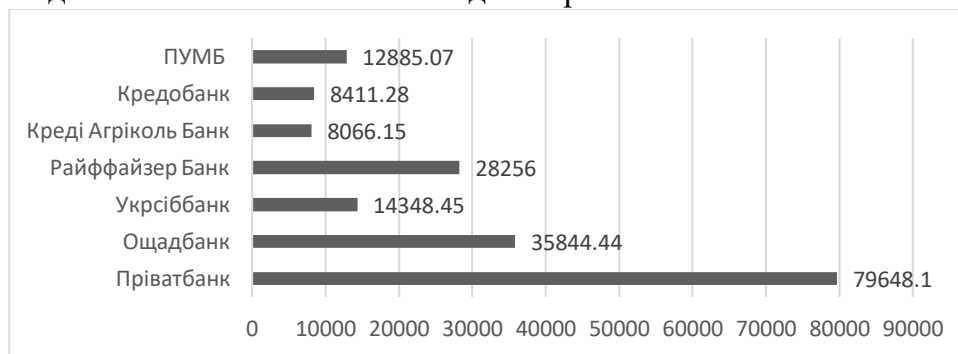

Рис.2. Ліквідність банків за підсумками 4 кварталу 2023 року
Побудовано автором. Джерело: [2]

Аналізуючи дану діаграму можна зробити висновок, що банки з найбільшою кількістю ліквідних коштів не обов'язково займають перші місця у рейтингу стійких банків, адже на якісну оцінку впливають й інші фактори, що були зазначені вище. Наприклад, Приватбанк займає п'яте місце, але має найбільшу кількість ліквідних коштів серед банків. Однак можна стверджувати, що все ж таки платоспроможність та ліквідність відіграють велике значення у ефективній діяльності банків

Рекомендаціями щодо покращення стійкості банку можна вважати впровадження таких заходів як підвищення рівня капіталізації та довіри до банків, покращення якості активів та зниження кредитного ризику, а також проведення аналізу стратегії розвитку банку.

Список використаних джерел

1. Бізнес-новини: вейбсайт. URL: <https://biz.nv.ua/finance/nadezhnyy-bank-kak-vybrat-gde-proverit-vsyu-informaciyu-o-banke-50027514.html>
2. Міністерство фінансів України: вебсайт. URL: <https://minfin.com.ua/banks/rating/>